Vnútorný predpis
Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave
62/2021

Smernica o spôsobe používania akademických insígnií na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave

§ 1
Všeobecné ustanovenia

1) Smernica o spôsobe používania akademických insígnií na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave (ďalej len „smernica“) je vydaná podľa § 15 ods. 1 písm. m) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“), § 48 ods. 2 Štatútu Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave a 15 ods. 1 písm. c) Organizačného poriadku Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave.
2) Táto smernica definuje zásady a upravuje pravidlá používania akademických insígnií a talárov pri akademických obradoch a slávnostiach na Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave (ďalej aj ako „UCM“) .

§ 2
Úvodné ustanovenia

1) Medzi akademické slobody a akademické práva UCM dané platnou legislatívou[1] patrí aj právo používať insígnie, znaky a vykonávať akademické obrady.
2) Insígniami používanými na UCM sú:
   a) akademické žezlo rektora,
   b) akademická reťaz rektora,
   c) reťaz promótora UCM,
   d) akademické reťaze dekanov jednotlivých fakúlt UCM,
   e) akademické reťaze prodekanov jednotlivých fakúlt UCM.
3) Neoddeliteľnou súčasťou akademických obradov je talár a baret:
   a) rektora,
   b) prorektorov,
   c) dekanov,
   d) prodekanov.
4) Na UCM sa konajú akademické obrady a akademické slávnosti, ktoré sú vyjadrením zachovania tradície univerzity a bližšie sú uvedené v § 3 tejto smernice.
5) Na účely smernice sa:
   a) akademickými funkcionármi UCM rozumejú rektor, prorektori a predseda Akademického senátu UCM,
   b) akademickými funkcionármi fakúlt UCM rozumejú dekani fakúlt UCM, prodekani fakúlt UCM a predsedovia akademických senátov fakúlt UCM,
   c) ďalšími významnými osobnosťami UCM rozumejú najmä členovia Vedeckej rady UCM a vedeckých rád fakúlt UCM, profesori, docenti a iní vysokoškolskí učitelia, výskumní a umeleckí pracovníci UCM,
   d) význačnými hosťami UCM rozumejú osoby podľa rozhodnutia rektora.

[1] Zákon o vysokých školách.

§ 3
Akademické obrady a akademické slávnosti

1) Akademickými obradmi na UCM, pri ktorých sa používajú insígnie a taláre sú imatrikulácia, promócia a inaugurácia[2].
2) Akademickými slávnosťami na UCM, pri ktorých sa môžu požívať insígnie a taláre sú najmä:
   a) slávnostné otvorenie akademického roka,
   b) slávnostné zasadnutie Vedeckej rady UCM a slávnostné zasadnutie vedeckej rady fakulty UCM konané spravidla pri príležitosti odovzdávania čestných doktorátov, resp. iných významných udalostí UCM a fakúlt UCM,
   c) slávnostné odovzdávanie dekrétov novovymenovaným docentom, profesorom, hosťujúcim profesorom a emeritným profesorom,
   d) prijímanie významných domácich a zahraničných hostí,
   e) ďalšie slávnostné zhromaždenia akademickej obce UCM a slávnostné podujatia uskutočňované pri významných príležitostiach,
   f) inaugurácia – slávnostné uvedenie rektora a dekanov do funkcie,
   g) imatrikulácia – slávnostný zápis študentov do 1. ročníka,
   h) promócia – slávnostné udeľovanie titulov a odovzdávanie diplomov „Bc.“, „Ing.“, „Mgr.“, „PhDr.“ , „PaedDr.“ , „RNDr.“ a „PhD.“,
   i) iné akademické slávnosti na slovenských a zahraničných vysokých školách, resp. iné podujatia protokolárneho charakteru,
   j) prijímanie významných domácich a zahraničných hostí.
3) Bližšie o používaní insígnií a talárov na akademických obradoch a akademických slávnostiach konaných na UCM podľa odstavca 1 a 2 tohto paragrafu je ustanovené v § 4 tejto smernice.
4) Na akademických obradoch a akademických slávnostiach na UCM prináležia oslovenia nasledovným akademickým funkcionárom, ktoré sú nezameniteľné:
   a) rektorovi „Magnificencia“,
   b) dekanovi „Spectabilita“,
   c) promótorovi, prorektorovi a prodekanovi „Honorabilita“.

§ 4
Spôsob používania insígnií a talárov

1) Insígnie môžu používať iba akademickí funkcionári UCM, t. j. rektor, prorektori, dekani a prodekani.
2) Rektor používa akademické žezlo a akademickú reťaz rektora. Dekan používa akademickú reťaz dekana. Prodekani používajú akademické reťaze prodekanov.
3) Pri príležitosti akademických obradov sa používajú i taláre. Taláre sú oprávnení používať rektor, prorektori, predseda Akademického senátu UCM, dekani, prodekani, predsedovia akademických senátov fakúlt, profesori, docenti, pedel a podľa rozhodnutia rektora a dekana aj iní učitelia a vedeckí pracovníci UCM a významní hostia.

---

[2] Paragraf 43, 44 Štatútu UCM.

4) Vzhľad talárov sa odlišuje farebne podľa jednotlivých fakúlt. Rozdiel medzi talármi dekana a prodekanov je v lemovaní légy vo vrchnej časti talára.
5) Akademické insígnie a taláre sa používajú pri akademických obradoch uvedených v § 3. Akademické reťaze možno použiť aj bez talárov pri akademických obradoch uvedených v § 3 ods. 2 pís. b), c), d) a i). Akademické reťaze s talármi možno použiť pri akademických obradoch uvedených v § 3 ods. 2 písm. i).
6) Slávnostné úkony na akademických obradoch podľa §3 ods. 2 písm. a) až f) vykonávajú iba akademickí funkcionári UCM a akademickí funkcionári fakúlt.

§ 5
Insígnie

1) Na účely tejto smernice sú používanými insígniami UCM, tak ako je uvedené v § 2 ods. 2. žezlo, reťaz rektora, reťaze promótora UCM, reťaze dekanov fakúlt UCM, reťaze prodekanov fakúlt UCM.
2) Ak ďalej nie je ustanovené inak, insígnie používané na UCM sú nezameniteľné, pričom spôsob ich používania je bližšie určený v § 4 tejto smernice.

§ 6
Taláre

1) Taláre sú slávnostným oblečením používaným pri akademických obradoch a akademických slávnostiach na UCM. Taláre sú na UCM oprávnení používať akademickí funkcionári UCM, akademickí funkcionári fakúlt UCM, ďalšie významné osobnosti UCM, význační hostia UCM a pedel. Hostesky nosia peleríny s baretom.
2) Talár pozostáva z plášťa a baretu.
3) Vzhľad talárov akademických funkcionárov UCM, akademických funkcionárov fakúlt UCM, ďalších významných osobností UCM, význačných hostí UCM a pedela a vzhľad pelerín hostesiek má jednotný charakter, ktorý musí byť dodržaný pri všetkých akademických obradoch a akademických slávnostiach konaných na UCM, ak sa UCM zastupuje navonok aj na slávnostných podujatiach konaných mimo UCM.
4) Talár rektora a taláre prorektorov sú v bordovej farbe. Talár rektora má brokátové (príp. kožušinové) lemovanie na okraji goliera a rukávoch, baret je v bordovej farbe v kombinácii s brokátom (príp. kožušinou). Taláre prorektorov majú čierne lemovanie na okraji goliera a manžetách rukávov, baret je v bordovej farbe s čiernym lemovaním.
5) Taláre dekanov fakúlt UCM sú v čiernej farbe s dvojitým farebným lemovaním na okraji goliera podľa fakulty UCM a s lemovaním na manžetách rukávov, baret je v čiernej farbe s farebným lemovaním podľa fakulty UCM. Taláre prodekanov fakúlt UCM sú v čiernej farbe s farebným lemovaním na okraji goliera podľa fakulty UCM a s lemovaním na manžetách rukávov.
6) Talár pedela je v čiernej farbe s čiernym lemovaním na okraji goliera a na manžetách rukávov, baret je v čiernej farbe. Talár pedela dopĺňajú biele rukavice.
7) Peleríny hostesiek UCM sú v bordovej farbe s krémovým lemovaním. Baret je v bordovej farbe.

8) Ak ďalej nie je ustanovené inak, taláre používané na UCM sú nezameniteľné, pričom spôsob ich používania je bližšie určený v paragrafe 7 tejto smernice.

§ 7
Znelka rektora a fanfáry

1) Znelka rektora UCM, ktorej autorom je hudobný skladateľ Bedřich Smetana sa viaže na všetky akademické obrady a akademické slávnosti konané na UCM, pri ktorých sú používané insígnie a taláre UCM. Sprevádza príchod a odchod rektora ako najvyššieho predstaviteľa univerzity, prípadne prorektora, pokiaľ je tento poverený počas akademického obradu alebo akademickej slávnosti na UCM zastupovaním rektora.
2) Fanfáry sa používajú pri všetkých akademických obradoch a akademických slávnostiach konaných na UCM, pri ktorých sú používané insígnie a taláre. Fanfáry sprevádzajú príchod a odchod ostatných účastníkov akademického obradu alebo akademickej slávnosti UCM oblečených v tálaroch, prípadne ďalších osôb podľa charakteru akademického obradu alebo akademickej slávnosti na UCM. UCM používa na účely fanfár hudobné dielo .Johanna Straussa, Leoša Janáčka a P. I. Čajkovskij v súlade s osobitným predpisom[3].

§ 8
Úschova insígnií a talárov a evidencia o ich zapožičaní

1) Insígnie a taláre rektora, prorektorov, dekanov, prodekanov a talár pedela sú uložené na Organizačnom oddelení UCM.
2) Zapožičanie sa eviduje v knihe výpožičiek.
3) Servis a opravu insígnií a talárov zabezpečuje Organizačné oddelenie UCM.
4) V prípade požiadavky rektora, prorektorov alebo dekana príslušnej fakulty o úpravu talárov Organizačné oddelenie UCM zabezpečí úpravu podľa stanovených kritérií, avšak v súlade s § 6 tejto smernice.
5) V prípade požiadavky o opravu talárov (pričom opravou sa rozumie drobná krajčírska úprava) môže podať požiadavku každý akademický funkcionár UCM, ktorý konkrétny talár využíva.

§ 9
Záverečné ustanovenia

1) Táto smernica bola prerokovaná v Kolégiu rektora UCM dňa 14. decembra 2021.
2) Táto smernica nadobúda platnosť dňom podpisu rektorom UCM a účinnosť od 1. januára 2022.

V univerzitnom meste Trnava, dňa 14. decembra 2021

prof. Ing. Roman Boča, DrSc.
rektor UCM

[3] Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov.